

Eduskunnan lakivaliokunta

Kirjallinen asiantuntijalausunto kokoukseen 8.5.2014

Kansaneläkelaitoksen lausunto kansalaisaloitteesta eduskunnalle avioliittolain, rekisteröidystä parisuhteesta annetun lain ja transseksuaalin sukupuolen vahvistamisesta annetun lain muuttamisesta (KAA 3/2013 vp)

Kansalaisaloitteessa ehdotetuista lainmuutoksista sekä niiden väestötietojärjestelmään aiheuttamista muutoksista aiheutuu muutostarpeita Kelan tietojärjestelmiin. Kokonaisuudessaan muutostarpeita ei voida tässä vaiheessa arvioida, koska mahdolliset muutokset Kelan toimeenpanemiin etuuslakeihin eivät ole tiedossa.

Muutokset yleistietoihin, jotka Kela saa Väestörekisterikeskukselta

Yleistietoihin liittyvien muutostarpeiden laajuus riippuu siitä, miten Väestörekisterikeskus välittää tiedot Kelaan. Muutoksista aiheutuvan työmäärän arvio on 3000 tuntia ja kustannusarvio 147 000 euroa. Arvio perustuu rekisteröidystä parisuhteesta annetun lain voimaan tuloon liittyvässä projektissa käytettyihin tunteihin.

Muut mahdolliset lainsäädännön muutokset

Kelan etuusjärjestelmiin tulee todennäköisesti lisäksi muutostarpeita samaa sukupuolta olevien avioliittoa koskevasta sääntelystä.

Avoliitto on sosiaalietuuksia koskevassa lainsäädännössä määritelty elämiseksi avioliitonomaisissa olosuhteissa yhteisessä taloudessa. Avoliitto on osassa Kelan toimeenpanemista etuuslaeista rajattu eri sukupuolta olevien henkilöiden väliseksi, mutta osassa laeista rajausta ei ole lakiin kirjattu. Avoliitto on rajattu miehen ja naisen väliseksi mm. kansaneläkelaiissa ja työttömyysturvalaissa, kun taas esim. lapsilisälaissa ja laissa lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta ei ole kyseistä rajausta.

Avoliitto samaa sukupuolta olevien välillä ei ole Kelan toimeenpanemissa etuuksissa ollut tähän mennessä mahdollinen. LaVM 15/2001 hallituksen esityksestä virallistetusta parisuhteesta on todettu, ettei sosiaalilainsäädännössä olevia säännöksiä avioliitonomaisista suhteista sovelleta samaa sukupuolta oleviin, yhdessä asuviin henkilöihin.

Etuuslakeja tulee muuttaa ja avioliiton käsitettä selkiyttää, mikäli avioliittolakia muutetaan siten, että samaa sukupuolta olevat henkilöt voivat solmia avioliiton. Avioliitonomaisista olosuhteista olisi silloin kyse myös samaa sukupuolta olevien, yhdessä asuvien henkilöiden välillä, ellei muuta säädetä. Kelan tietojärjestelmien muutostarpeita voidaan täsmällisemmin arvioida, kun muutokset etuuslainsäädäntöön ovat tiedossa.

Lisäksi järjestelmien muutostarpeita voi tulla esimerkiksi samaa sukupuolta olevien henkilöiden avioliitossa syntyneiden lasten vanhemmuuteen ja huoltajuuteen mahdollisesti liittyvistä lainsäädännön muutoksista.

POSTIOSOITE

PL 450

00101 Helsinki

Puhelin 020 434 11

Faksi 020 434 5058

KÄYNTIOSOITE

Nordenskiöldinkatu 12

00250 Helsinki

etunimi.sukunimi@kela.fi